

ROMÂNIA
TRIBUNALUL PENTRU MINORI ȘI FAMILIE
BRAȘOV

BILANȚUL ACTIVITĂȚII TRIBUNALULUI
PENTRU MINORI ȘI FAMILIE BRAȘOV ÎN
PERIOADA 01.01.2008-31.12.2008

Si

Capitolul 1

Prezentarea generală a instanței

1. Competența instanței specializate

Pentru a putea înțelege cât mai bine specificul acestei instanțe specializate se impune prezentarea mai întâi de toate a competenței acesteia.

Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov este singura instanță specializată în judecarea cauzelor pentru minori și familie din România până în momentul de față.

Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov a fost înființat ca și instanță pilot prin Ordinul Ministrului Justiției cu nr. 3142/C/22.11.2004, emis în baza dispozițiilor art.130 alin.2 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, precum și a dispozițiilor Hotărârii de Guvern nr.736/2003, în vigoare la acea dată, privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit Ordinului 3142/C/2004, Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov a început să funcționeze efectiv începând din data de 22.11.2004.

Inițial, până la intrarea în vigoare a Legii nr.247/2005, Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov a fost doar instanță de prim grad, neavând în competența sa și soluționarea căilor de atac(apeluri și recursuri), declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătore, potrivit competenței ce-i revenea acesteia din urma în materie de minori și familie. Ulterior însă, prin intrarea în vigoare a Legii nr. 247/2005 Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov a devenit și instanță de control judiciar.

Ca instanță de prim grad, în prezent, în materie civilă, Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov judecă: a) cererile pentru încuviințarea, nulitatea sau desfacerea adopției; b) cererile pentru repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare săvârșite în procesele penale (în cazul în care este vorba despre procese penale cu inculpați minori sau părți vătămate minore); c) cererile pentru recunoașterea, precum și cele pentru încuviințarea executării silite a hotărârilor date în țări străine –art.2 pct.1 lit. g,h,i din Codul de procedură civilă; d) acțiuni și cereri întemeiate pe dispozițiile anumitor legi speciale, cum sunt Legea nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, Legea nr.273/2004 privind regimul juridic al adopției, alte legi speciale; e) cereri de ordonanță președințială întemeiate pe dispozițiile art. 94 alin.3 din Legea nr.272/2004 (respectiv în situația în care există motive temeinice care să susțină existența unei situații de pericol iminent pentru copil, datorată abuzului și neglijării).

Referitor la competența materială a instanței specializate în domeniul protecției drepturilor copilului, prevăzută de Legea nr.272/2004, este de subliniat că Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov judecă, potrivit art.124 din această lege, toate cauzele prevăzute de acest act normativ privind stabilirea măsurilor de protecție specială (plasamentul, plasamentul în regim de urgență, supravegherea specializată), cât și contestațiile împotriva Hotărârilor emise de către Comisia Pentru Protecția Drepturilor Copilului Brașov (art.10 din H.G 1437/2004).

În materia adopției, spre deosebire de cea privind protecția și promovarea drepturilor copilului, competența materială este exclusivă și totală, neexistând o fragmentare a acestei competențe între tribunalul specializat și judecătoria, cum se întâmplă în prezent în temeiul art.124 alin.1 din Legea nr.272/2004.

Competența de primă instanță a Tribunalului pentru Minori și Familie Brașov în materie penală este dată de prevederile Codului de procedură penală (art.27 pct.1), ale legilor speciale și ale Legii de organizare judiciară ,așa cum am arătat mai sus, și este determinată, fie de starea de minorat a inculpatului, fie de starea de minorat a părții vătămate.

Dacă în aceeași cauză sunt mai mulți inculpați, dintre care unii minori, iar alții majori, și nu este posibilă disjungerea, atunci competența materială aparține în primă instanță, tot tribunalului specializat. În practică însă, nu se disjunge niciodată, având în vedere buna înfăptuire a justiției prin administrarea unitară a probelor.

Este de precizat că, din punct de vedere teritorial, Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov este competent să judece, dacă infracțiunea a fost săvârșită în județul Brașov, dacă locul unde a fost prins făptuitorul este în acest județ, dacă făptuitorul locuiește în județul Brașov sau dacă persoana vătămată locuiește tot pe raza acestui județ.

Dar, atât în materie civilă, cât și în materie penală, Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov este în același timp și instanță de control judiciar, în sensul că judecă apelurile și recursurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii, în anumite materii. Aceasta datorită faptului că prin Legea nr.247/2005, privind reforma sistemului judiciar, ce a completat și modificat Legea nr.304/2004, în art.37 alin.3, se prevede că: „tribunalele specializate preiau cauzele de competența tribunalului în domeniile în care se înființează.”, iar aceste dispoziții legale au fost de imediată aplicare.

Ca instanță de apel, în materie civilă, Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov judecă apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii în cauzele cu minori și raporturi de familie. Se pot menționa aici apelurile declarate împotriva hotărârilor prin care se declară desfăcută căsătoria,

prin care se stabilesc legături personale între părinți și copii (program de vizită), prin care este stabilită filiația sau prin care instanța de fond stabilește la care dintre părinți va fi domiciliul minorului.

Ca instanță de recurs în materie civilă, tribunalul specializat este competent să judece toate recursurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii în cauzele privind pensii de întreținere, înregistrări de stare civilă, ordonanțe președințiale privind încredințarea minorilor, stabilirea de legături personale între copii și părinți, precum și împotriva tuturor hotărârilor pronunțate în cauzele întemeiate pe dispozițiile Legii nr.272/2004 (cu excepția celor vizând o măsură de protecție specială).

De asemenea, tot Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov este instanță de control judiciar și pentru hotărârile date de judecătorii în domeniul regimului comunității de bunuri al soților (partaj în timpul căsătoriei sau după desfacerea acesteia prin divorț), hotărâri care pot fi atacate cu apel sau recurs în funcție de valoarea masei partajabile în raport cu dispozițiile art.282 indice 1 Cod procedură civilă.

În materie penală, tribunalul specializat judecă în apel apelurile împotriva hotărârilor penale pronunțate de judecătorii în primă instanță în cauze în care sunt infractori minori sau părți vătămate minore, pentru alte infracțiuni decât cele date prin lege în competența specială a tribunalului, iar ca instanță de recurs, judecă recursurile împotriva hotărârilor penale pronunțate de judecătorii și care nu pot fi atacate cu apel (art.361 alin.1 lit.a, e și f Cod procedură penală).

2. Logistica instanței

Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov își desfășoară activitatea alături de Tribunalul Brașov și Judecătoria Brașov în sediul situat în Brașov, str. 15 Noiembrie nr.45, într-o clădire cu trei nivele, aflată în administrarea operativă a Ministerului Justiției. Aici i-a fost alocat un corp separat, compus inițial din două birouri pentru judecători, dintre care unul pentru președintele instanței, două birouri pentru grefieri, o sală de ședință cu echipament de înregistrare/calculator și instalație de sonorizare, o cameră cu destinația de Cameră de Consiliu și un spațiu pentru arhivă și registratură.

Din punctul de vedere al informatizării instanței, această operațiune s-a realizat prin funcționarea unor programe pentru repartizarea aleatorie și evidența informatizată a cauzelor, precum și pentru evidența legislației.

De la data de 1 iulie 2006 funcționează sistemul de repartizare aleatorie a cauzelor „Ecris”, astfel încât înregistrarea tuturor dosarelor nou intrate pe rolul instanței se face cu respectarea programului informatic și a dispozițiilor legale cuprinse în Regulamentul de ordine interioară al instanțelor. De precizat că fiecare judecător și fiecare grefier beneficiază de propriul calculator, cu ajutorul căruia își îndeplinește obligațiile de serviciu (judecătorii efectuează și activitatea de tehnoredactare), fiind conectat la programul „Ecris” și la programul legislativ, având totodată acces și la internet, iar în fiecare birou de judecători există montată o imprimantă.

Referitor la echipamentele speciale, Tribunalul Pentru Minori și Familie Brașov a fost dotat cu un Notebook-laptop, SAN +2 adaptoare storage SX 80, 2 stații de lucru, Laser monocrom Lexmark, RACK, video-proiector, 3 Antivirus, toate aceste echipamente având o valoare de inventariere de 70.645 lei, iar în baza unui proiect derulat pentru îmbunătățirea justiției pentru minori cu Asociația ANPAS-Internazionale, Asociația Medina, Prefectura Toscana au

fost primite cu titlu de comodat din partea partenerilor noștri italieni mai multe bunuri (microfoane desktop, ecrane de protecție, porturi SWITCH, tester rețea, imprimante, tastaturi, cabluri, etc.) în valoare totală de 2500 de EURO, în vederea sprijinirii activității instanței specializate și în considerarea rezultatelor obținute de noi pe parcursul anilor. Acordarea bunurilor respective a reprezentat și finalizarea unui prim proiect derulat de Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov pe o perioadă de 3 ani de zile.

Deși inițial Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov a fost omis din situația centralizată la nivelul Ministerului Justiției în anul 2007 privind dotarea cu aparatură specială pentru audierea martorilor cu identitate protejată, pentru a fi respectate dispozițiile art.86 indice 1 și art.86 indice 2 din Codul de procedură penală, în anul 2008 a fost obținut acest tip de echipament, având în vedere că acesta este absolut necesar instanței specializate, în raport cu tipurile de infracțiuni pe care le judecă, respectiv trafic de persoane și trafic de minori, în care descori părțile vătămate și martorii manifestă teama de a depune mărturie directă în fața instanței.

Singura sală de judecată atribuită acestei instanțe în care se desfășoară atât ședințele civile, cât și cele penale, este dotată cu aparatură de înregistrare audio-video și cu o boxă pentru persoanele aflate în stare de arest sau deținere.

Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov deține un autoturism propriu, marca Espero Daewoo, cu o vechime de peste 12 ani și care are un număr de peste 230.000 km parcurși, fiind preluat din vechiul parc de mașini al Ministerului Justiției, care necesită permanent reparații, acesta fiind folosit pentru transportul agenților procedurali, în cazuri urgente, ridicarea consumabilelor necesare funcționării instanței, deplasarea dosarelor, etc.

3. Resursele umane

3.1. Magistrații

La data înființării instanței specializate, respectiv 22 noiembrie 2004, aceasta a fost prevăzută cu o schemă de 3 judecători, dintre care unul având și funcția de președinte al instanței, prin raportare la competența materială pe care o avea, aceea de instanță de fond atât în materie civilă, cât și în materie penală.

Începând cu data de 01.11.2005, prin Ordinul Ministrului Justiției nr.1629/C/2005, statul de funcții al instanței a fost suplimentat cu 3 posturi de judecător, ca urmare a extinderii competenței materiale a tribunalului specializat prin Legea nr.247/2005, devenind și instanță de control judiciar.

Deși în schemă sunt prevăzute 6 posturi de judecător, în fapt în anul 2006, respectiv din luna octombrie, instanța a funcționat efectiv cu doar 5 judecători, iar o perioadă în anul 2007, respectiv o lună de zile, cu doar 4 judecători, iar în anul 2008, începând cu luna septembrie cu același număr de 4 judecători, până la data de 3 noiembrie 2008, de când funcționează cu doar 5 judecători, unul dintre aceștia fiind delegat pe funcția de președinte al instanței din data de 3 septembrie 2008.

3.2. Personalul auxiliar de specialitate

În cadrul instanței își desfășoară activitatea compartimentele auxiliare prevăzute de art.37 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, respectiv grefa, registratura și arhiva (penală, civilă și cea pasivă) care ocupă aceeași încăpere, biblioteca și un birou de informare și relații publice.

La data de 22 noiembrie 2004 instanța specializată a început să funcționeze cu 3 grefieri de ședință și un grefier arhivar, iar ulterior, ca urmare a extinderii competenței sale materiale prin Legea nr.247/2005, devenind și

instanță de control judiciar, prin Ordinul Ministrului Justiției nr.1629/C/2005, statul de funcții al instanței a fost suplimentat cu încă un post de grefier, iar prin Ordinul Ministrului Justiției nr.1589/C/2006 cu încă două posturi de grefier. Astfel încât, în prezent sunt 6 grefieri de ședință, din care unul este prim grefier, un grefier-registrador și arhivar, un agent procedural și un șofer. Pe lângă activitățile legate de ședința de judecată, grefierii desfășoară și alte activități potrivit Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, respectiv cele privind compartimentul de executări penale și executări civile, statistică, legalizarea și investirea cu formulă executorie a hotărârilor rămase definitive, evidența taxelor judiciare de timbru și a timbrului judiciar și sunt planificate în serviciul de permanență în materie civilă, în procedura ordonanței președințiale prevăzute de art.94 din Legea nr.272/2004 și în materie penală, alături de judecători.

4. Conducerea instanței

Fiind o instanță mică, fără secții specializate, Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov este condus de un președinte și de cele două organe de conducere colectivă, respectiv adunarea generală a judecătorilor și colegiul de conducere, ultimele două având rolul de a asigura întregului colectiv posibilitatea de a-și exprima într-un cadru legal punctele de vedere asupra unor probleme ce vizează interesul general, respectiv buna funcționare a sistemului judiciar.

Potrivit art.21 alin. 2 lit. b din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, colegiul de conducere a fost stabilit prin raportare la numărul judecătorilor care compun instanța, ca fiind format din 3 membri, respectiv președintele instanței, care este membru de drept și 2 judecători, aleși de adunarea generală a judecătorilor, pe o perioadă de 3 ani de zile.

Deciziile președintelui instanței s-au luat cu aprobarea colegiului de conducere, conform art.14 alin.2 teza I din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, în ceea ce privește desemnarea judecătorilor care să îndeplinească, potrivit legii, și alte atribuții decât cele privind activitatea de judecată.

Nu au fost situații care să presupună doar consultarea colegiului de conducere de către președintele instanței, potrivit art. 10 alin.2 teza II din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, vizând numirea unui judecător în funcția de șef de secție, deoarece în această instanță nu funcționează secții specializate.

Începând cu data de 01.09.2008 funcția de președinte al instanței a devenit vacantă, prin transferarea judecătorului care o exercita la Curtea de Apel Brașov, iar din data de 04.09.2008 a fost delegată pe această funcție d-na judecător Izabela Nicoleta Ilie.

La Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov au fost convocate și organizate, în condițiile Legii nr.304/2004 și ale Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, adunări generale ale judecătorilor în exercitarea atribuțiilor prevăzute de dispozițiile art.51 din această lege și ale art.19 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești.

Capitolul 2

Analiza activității instanței-aspecte cantitative

2.1. Volumul de activitate

2.1.1. Volumul total de activitate

În perioada 01.01.2008-31.12.2008 pe rolul Tribunalului pentru Mînci și Familie Brașov a fost înregistrat un număr total de 1236 de cauze civile și penale.

2.1.2. Volumul de activitate pe secții specializate

Fiind vorba despre o instanță relativ mică, la nivelul Tribunalului pentru Mînci și Familie Brașov nu există înființate secții specializate, toți magistrații participând atât în ședințe de judecată civile, cât și penale. Sub aspect statistic deci, volumul de activitate « pe secții specializate » este același cu volumul de activitate al întregului tribunal.

2.1.3. Volumul de activitate pe materii

În materie civilă a fost înregistrat un număr de 875 cauze, dintre care un număr de 565 de cauze civile directe, 159 de cauze civile aflate în apel și 151 de cauze civile aflate în recurs.

În materie penală a fost înregistrat un număr de 361 de cauze, dintre care un număr de 214 de cauze penale directe, 45 de cauze penale aflate în apel și 102 de cauze penale aflate în recurs.

Procentual, comparativ cu anul 2007, se constată în anul 2008 o scădere a numărului de cauze înregistrate cu aproximativ 6,92%, ceea ce, exprimat în numărul de cauze înregistrate, semnifică un număr de 92 dosare. Defalcăt pe materii, cauzele civile au înregistrat o scădere de 7,11%, iar

cauzele penale au înregistrat o scădere de 6,47%. O creștere semnificativă față de anul 2007 s-a înregistrat însă în ceea ce privește numărul de cauze civile aflate în calea de atac a *apelului* (25%) și cele aflate în calea de atac a *recursului* (9,42%), cât și a numărului de cauze penale directe (41%).

2.2. Operativitatea

2.2.1. Indicele general de operativitate al instanței

Sub acest aspect, este de menționat că la data de 01.01.2008 pe rolul Tribunalului pentru Minori și Familie Brașov exista un stoc de 213 cauze civile (112 cauze civile directe, 51 de cauze civile în apel și 50 de cauze civile în recurs) și 82 de cauze penale (63 de cauze penale directe, 11 cauze penale în apel și 8 cauze penale în recurs). Față de anul 2007 acest stoc este cu 2,73% mai mic în materie civilă și cu 17% mai mare în materie penală.

La acest stoc –de 295 de dosare - s-au adăugat cele 875 de cauze civile nou înregistrate și 361 de cauze penale nou înregistrate, rezultând deci un număr total de 1531 de cauze (1088 de dosare civile și 443 de dosare penale.)

Dintre acestea, au fost solutionate 856 de dosare în materie civilă și 369 de dosare în materie penală.

Rezulta deci că, la nivelul Tribunalului pentru Minori și Familie Brașov indicele general de operativitate a fost, în anul 2008, de 82%.

2.2.2. Operativitatea pe secții specializate

Asa cum s-a menționat anterior, în cadrul instanței nu există constituite secții specializate.

2.2.3. Operativitatea pe materii

În materie civilă indicele de operativitate a fost de 90,3% , iar în materie penală indicele de operativitate a fost de 83,3%.

Fața de anul 2007 se observă o creștere a indicelui de operativitate atât la nivel general (81,73%), cât și pe materii, respectiv în materie civilă cu 8,65%, iar în materie penală cu 1,37%).

2.2.4. Operativitatea pe judecător

Sub acest aspect, este de menționat că, raportat la numărul de dosare ruulate de fiecare magistrat indicele de operativitate nu reflectă în mod obiectiv activitatea de judecată a magistraților, deoarece, față de aceste criterii, ar rezulta un indice inferior celui pe instanță.

În fapt, prin specificul activității desfășurate, datorită duratei scurte a termenelor de judecată acordate (cel puțin în cauzele civile directe), rezultă că toți magistrații au rulat un număr mare de dosare, astfel explicându-se diferența dintre numărul cauzelor aflate pe rol și numărul celor rulate de fiecare judecător. Statistic, din acest punct de vedere, situația se prezintă astfel :

<i>Total cauze civile soluționate pe întreaga instanță în anul 2008</i> 856			<i>Total cauze penale soluționate pe întreaga instanță în anul 2008</i> 369		
<i>Nume judecător</i>	<i>Cauze civile soluționate</i>	<i>Cauze penale soluționate</i>	<i>Total</i>	<i>Nr. sedințe la care a participat</i>	<i>Dosare rulate</i>
<i>Alina Gabriela</i>	93	52	145	108	581

<i>Stoian</i>					
<i>Izabela</i> <i>Nicoleta</i> <i>Ilie</i>	178	82	260	153	916
<i>Mirela</i> <i>Șerban</i>	61	33	94	50	297
<i>Anda</i> <i>Magdalena</i> <i>Chiscop</i>	227	100	337	200	1072
<i>Alina</i> <i>Nicoleta</i> <i>Pădurariu</i>	109	51	160	91	576
<i>Ramona</i> <i>Delida</i> <i>Szikszy</i>	198	90	288	170	971

Un ultim aspect care trebuie arătat este că diferențele între numărul de hotărâri pronunțate (astfel cum acest număr este evidențiat în tabel) și numărul dosarelor scoase în pronunțare pe întreaga instanță este dat de faptul că în materie civilă au fost date încheieri de renunțare la judecată, iar în materie penală au fost pronunțate încheieri vizând măsuri preventive (verificări ale legalității și temeiniciei în baza art.300/1 și 300/2 Cod procedură penală, prelungiri ale stării de arest preventiv.) Au fost de asemenea pronunțate și încheieri prin care s-a dispus asupra cererilor de emitere a mandatelor de urmărire internațională sau a mandatelor europene de arestare, a autorizărilor de interceptări telefonice.

2.3 Încărcătura pe judecător

Daca se analizează situația strict matematic, fără a se avea în vedere numărul posturilor ocupate efectiv, rezultă că în perioada 01.01.2008-31.12.2008, încărcătura medie pentru fiecare judecător al Tribunalului pentru Minori și Familie Brașov a fost de 255 de dosare (1531 dosare : 6 judecători).

În realitate însă, în cadrul tribunalului specializat, pe parcursul anului 2008, respectiv timp de 7 luni și-au desfășurat activitatea în mod efectiv doar 4 magistrați din cei 6 cuprinși în schema de personal, iar restul anului instanța a funcționat cu doar 5 judecători, cum funcționează de altfel și în prezent.

Ca atare, încărcătura reală pe fiecare judecător a fost de 382 de dosare (1531 dosare : 4 judecători)

Trebuie subliniat că la calculul încărcăturii pe judecător a numărului de dosare s-a avut în vedere atât numărul dosarelor aflate în stoc, cât și numărul dosarelor înregistrate pe perioada susmenționată. Separat, raportat doar la numărul de cauze nou înregistrate, pe perioada 01.01.2008-31.12.2008, se constată că încărcătura pe fiecare judecător a fost de 309 de dosare (1236 dosare: 4 judecatori).

2.4. Concluzii privind evoluția indicatorilor statistici la nivelul instanței în anul 2008. Vulnerabilități identificate. Măsuri de remediere preconizate

Comparativ cu anul 2007, se observă o ușoară scădere a numărului de dosare nou înregistrate, în schimb indicele de operativitate a crescut atât la nivel general, cât și pe materii .

Dacă în anul 2007 indicele general de operativitate a fost de 81,73%, în anul 2008 acest indice s-a ridicat la 82%. Defalcăt pe materii același indice a înregistrat o creștere importantă în materie civilă cu 8,65%, iar în materie penală cu 1,37%.

Chiar dacă sub aspect cantitativ se constată că încărcătura de dosare pe fiecare judecător nu a fost foarte mare în cursul anului trecut, iar numărul de dosare înregistrate a scăzut cu 6,92% față de anul 2007, este de menționat că dosarele instrumentate au fost mai complexe, în materie civilă fiind vorba de partaje de bunuri comune aflate în calea de atac a apelului sau recursului, iar în materie penală s-au înmulțit cauzele în primă instanță având ca obiect judecarea infracțiunilor de omor, trafic de persoane și minori, trafic de droguri și criminalitate informatică. Nu în ultimul rând, dosarele civile având ca obiect încredințare/reîncredințare minor, stabilirea de legături personale, care presupun administrarea unui probatoriu mai larg și ascultarea de cele mai multe ori a copilului, necesită mult mai mult timp din partea judecătorului în soluționarea lor.

Dificultăți majore au apărut și datorită faptului că toți judecătorii instanței au participat în ședințe de judecată atât în materie civilă, cât și în materie penală, în condițiile asigurării și activității de permanență în civil și penal în fiecare zi. De asemenea, au fost numeroase cazuri în care au fost instrumentate dosare penale dificile și foarte dificile, separat de ședințele de judecată obișnuite, cu consecința diminuării semnificative a timpului necesar fiecărui judecător pentru pregătirea altor ședințe, a timpului pentru studiul individual și a celui liber.

Ca măsuri de remediere, s-a dispus restructurarea completelor de ședință sau desființarea unora dintre ele.

Capitolul 3

Analiza calitativă a activității instanței

3.1. Efectele modificărilor legislative survenite în cursul anului 2008 asupra activității instanței

Așa cum a fost prezentată în mod detaliat în primul capitol, competența materială a instanței specializate este dată de dispozițiile art.37 alin.3 din Legea nr. 304/2004, modificată și completată prin Legea nr. 247/2005, cât și de dispozițiile Codului de procedură civilă, ale Codului de procedura penală și de dispozițiile legilor speciale.

Ca efect al modificării art.27 punctul 1 lit. a din Codul de procedură penală, prin Legea nr.356/2006, din competența de primă instanță a tribunalului specializat a ieșit soluționarea anumitor categorii de infracțiuni, printre care și infracțiunile de tâlhărie, prevăzute și pedepsite de art. 211 alin.2, 2 indice1 Cod penal, iar prin abrogarea dispozițiilor art.81 alin.3 Cod penal, prin Legea nr.278/2006, s-a acordat posibilitatea instanței de a dispune condamnarea inculpatilor minori sau majori cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și în cazul în care aceasta este mai mare de 15 ani sau în cazul anumitor categorii de infracțiuni exceptate anterior de la acest beneficiu.

Acest tip de infracțiune deținea ponderea în ceea ce privește obiectul cauzelor penale directe aflate pe rolul Tribunalului pentru Mînci și Familie Brașov, iar modificările legislative arătate anterior au avut drept consecință reducerea numărului acestor cauze penale directe.

În cursul anului 2008 nu au avut loc modificări legislative care să influențeze competența instanței specializate.

În schimb, în urma Deciziei nr.369/20.03.2008 a Curții Constituționale, Legea nr.273/2004 privind regimul juridic al adopției a fost modificată și completată prin Ordonanța de Urgență nr.102/3.09.2008, care impune solicitarea consimțământului părinților firești ai copilului și în faza de încuviințare a adopției, astfel încât sub aspect procedural durata unui astfel de proces se lungeste prin trimiterea unor invitații scrise acestora pentru a se prezenta la proces, ei nefiind părți în cauză.

3.2. Aplicarea prevederilor legale privind repartizarea aleatorie a cauzelor si functionarea sistemului informatic de repartizare.

De la data introducerii sistemului ECRIS (01.07.2006) la Tribunalul pentru Minori si Familie Brașov înregistrarea tuturor dosarelor nou intrate pe rolul instanței se face cu respectarea programului informatic și cu respectarea dispozițiilor legale cuprinse în Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești.

Fiecare dosar primește un număr unic, cu excepția situațiilor când se înregistrează dosare vechi, ce nu au fost introduse în ECRIS, în acest din urmă caz atribuindu-se numărul în format vechi.

Grefierul delegat pentru asigurarea repartizării aleatorii a tuturor cauzelor a fost desemnat ca fiind doamna grefier Chelza (Dârstaru) Tatiana, cu mențiunea că în prezent, la data întocmirii prezentului bilanț, fișa posturilor a fost modificată, în sensul preluării acestei atribuții de către d-na prim-grefier Doina Grigore.

Au existat cazuri când s-a procedat la repartizarea manuală a dosarelor nou înregistrate, deoarece anumite complete au fost restructurate pe parcursul anului calendaristic. Măsura s-a impus datorită numărului mic de judecatori ce compun instanța specializată, coroborat cu volumul mare de

muncă și cu planificarea sedințelor, ținându-se cont de natura urgentă a cauzelor și de termenele scurte de judecată.

În anumite situații s-a procedat la repartizarea ciclică a dosarelor existente la un moment dat pe anumite complete, datorită desființării acestora prin lipsa din instanța a judecătorului titular, care a intrat în concediul legal pentru creșterea copilului până la doi ani.

Însă, exceptând aceste cazuri -puțin numeroase- este de menționat că la nivelul Tribunalului pentru Minderi și Familie Brașov este respectat cu strictețe programul de repartizare aleatorie a cauzelor, iar toți grefierii de sedință au început să lucreze în acest sistem.

De altfel, modul în care funcționează sistemul de repartizarea aleatorie a cauzelor la nivelul instanței specializate a constituit în anul 2007 obiectul verificărilor de către Inspekția Judiciară din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, care a concluzionat că la această instanță desemnarea judecătorilor și grefierilor responsabili cu repartizarea aleatorie a dosarelor s-a făcut cu respectarea dispozițiilor din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aspect constatat și cu ocazia controlului efectuat de către aceeași autoritate în noiembrie 2008.

Modificarea numărului completelor de judecată sau schimbarea judecătorilor care le compun, determinate de cauze obiective, cum ar fi fluctuațiile de personal sau creșterea, respectiv, reducerea volumului de activitate al instanței, au fost efectuate cu aprobarea Colegiului de Conducere, în condițiile dispozițiilor art. 22 alin. 2 lit. d) și art. 95 alin. 5 teza a II-a din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești.

În ceea ce privește soluționarea incidentelor procedurale, practica acestei instanțe este unitară, fiind respectate dispozițiile art. 98 din Regulament, astfel cum au fost modificate prin Hotărârea

nr.614/26.06.2008 a Consiliului Superior al Magistraturii, în sensul că, dacă în urma soluționării incidentelor procedurale, completul căreia i-a fost repartizată aleatoriu cauza nu este în măsură să judece, dosarul trebuie repartizat aleatoriu. Or, acest program informatic nu permite o nouă astfel de repartizare, motiv pentru care s-a procedat la repartizarea ciclică a cauzei, ținându-se o evidență în acest sens de către grefierul însărcinat cu această atribuție.

Au existat însă și perioade de timp, respectiv 20.06.2008-10.07.2008 și 18.12.2008-07.01.2009 în care programul ECRIS nu a funcționat, datorită defectării serverului instanței, iar informaticianul responsabil cu buna administrare și funcționare a acestui sistem, d-nul Maca Teodor, nu a reușit să remedieze această defecțiune în timp util, astfel încât a fost necesară repartizarea ciclică a cauzelor nou intrate, aspect adus la cunoștința Tribunalului Brașov și a Curții de Apel Brașov.

3.3 Durata de soluționare a cauzelor

La nivelul Tribunalului pentru Minori și Familie Brașov durata medie de soluționare a cauzelor, în materie civilă și în materie penală, este cuprinsă între 0-6 luni, atât pentru cauzele aflate în primă instanță, cât și pentru cauzele aflate în calea de atac a apelului sau recursului.

Prin specificul activității instanței specializate, în materie civilă, în cauzele întemeiate pe dispozițiile Legilor nr.272/2004 și nr.273/2004, termenele de judecată acordate sunt foarte scurte, ele neputând depăși 10 zile. În materie penală, datorită respectării dispozițiilor procedurale și a bunei colaborări cu parchetul specializat, termenele de judecată au fost reduse ca număr, astfel încât și durata de soluționare a cauzelor penale este scurtă.

Statistic, la data de 31.12.2008 situația se prezintă astfel: în materie civilă, din totalul cauzelor civile *directe* nesoluționate (106) un număr de 94 de dosare au o vechime cuprinsă între 0-6 luni, iar un număr de 2 cauze au o vechime cuprinsă între 6-12 luni, 10 cauze fiind suspendate.

Din totalul cauzelor aflate în calea de atac a *apelului* și nesoluționate (61), un număr de 47 de dosare au o vechime cuprinsă între 0-6 luni, iar un număr de 14 dosare sunt suspendate.

Din totalul cauzelor aflate în calea de atac a *recursului* și nesoluționate (65), un număr de 56 de dosare au o vechime cuprinsă între 0- 6 luni și un număr de 9 dosare sunt suspendate.

În materie penală, din totalul cauzelor *directe* nesoluționate (58), un număr de 54 de dosare au o vechime cuprinsă între 0-6 luni, un număr de 2 dosare au o vechime cuprinsă între 6-12 luni, o cauză are o vechime cuprinsă între 1-2 ani și o alta o vechime cuprinsă între 2-3 ani, în aceste din urmă cazuri fiind vorba despre cauze complexe, cu un bogat probatoriu (infracțiuni de trafic de persoane cu loturi de inculpați sau multitudine de părți vătămate).

Cauzele penale aflate în calea de atac a *apelului* nesoluționate (7), au o vechime cuprinsă între 0-6 luni, iar cauzele penale aflate în calea de atac a *recursului* nesoluționate (9), au o vechime cuprinsă între 0-6 luni.

3.4 Creșterea gradului de specializare în activitatea judiciară

3.4.1. Situația completelor/secțiilor specializate. Impactul funcționării acestora asupra activității instanței.

Așa cum am menționat la începutul acestui bilanț, Tribunalul pentru Minderi și Familie Brașov este singura instanță specializată din țară în judecarea cauzelor de familie și minori.

Toți judecătorii instanței participă la ședințe de judecată atât în materie penală, cât și în materie civilă, datorită numărului redus al magistraților care compun această instanță, nefiind încă posibilă înființarea de secții specializate.

Ar fi absolut necesară respectarea principiului specializării judecătorilor, concretizat în posibilitatea efectivă și reală a acestora de a participa la ședințele de judecată în funcție de domeniul în care au soluționat cauze de-a lungul carierei lor și în care și-au perfecționat pregătirea profesională, respectiv, fie în domeniul civil, fie în domeniul penal, ținându-se cont și de opțiunea fiecăruia.

Este o situație singulară la nivelul unei instanțe de acest grad din țară, iar aprecierile Consiliului Superior al Magistraturii, în sensul că participarea tuturor judecătorilor unei instanțe la soluționarea propunerilor de arestare preventivă încalcă principiul specializării, converg spre aceeași idee.

3.4.2. Aspecte privind formarea continuă a judecătorilor, atât la nivel centralizat (în special INM) cât și prin programele de formare profesională desfășurate la nivelul instanței.

Deși instanța a funcționat cu o schema redusă de personal, pe parcursul anului 2008 perfecționarea magistraților a fost făcută în mod centralizat, prin participarea la cursuri și seminarii organizate de INM, dar și de Ministerul Justiției. Aceste seminarii au avut ca temă, fie rolul judecătorilor și procurorilor în protecția și promovarea drepturilor copilului, fie cunoașterea și interpretarea anumitor dispoziții din legislația comunitară și practica CEDO, fie deontologie profesională sau domeniul IT.

Fiind vorba de o instanță mică, cu puțin personal, discuțiile dintre magistrați și dintre aceștia și personalul auxiliar de specialitate pe diverse

teme profesionale, vizând și practica judiciară a instanței, se realizează informal și ori de câte ori este necesar, practica judiciară fiind unitară, de aceea nu putem vorbi de o „organizare” a învățământului profesional al judecătorilor la nivelul acestei instanțe, în schimb aceștia au participat la toate întâlnirile organizate de Curtea de Apel Brașov privind practica judiciară în materie civilă și penală.

Perfecționarea profesională continuă a judecătorilor acestui tribunal s-a făcut și se face și prin studiu individual, dar și prin diseminarea informațiilor obținute de către fiecare magistrat la cursurile și seminariile la care a participat.

3.5 Indici de calitate

3.5.1. Ponderea atacabilității hotărârilor

În perioada 01.01.2008-15.12.2008 (data ultimei ședințe de judecată) au fost pronunțate 1225 de hotărâri, dintre care 856 de hotărâri în materie civilă și 369 de hotărâri în materie penală.

Dintre acestea, în materie civilă, în primă instanță, au fost pronunțate 571 de hotărâri, iar 12 hotărâri au fost atacate, rezultând o pondere a atacabilității de 2,10%.

În calea de atac a apelului, au fost pronunțate 149 de decizii, dintre care 32 de decizii au fost atacate, rezultând o pondere a atacabilității de 21,47%.

În materie penală, în primă instanță, au fost pronunțate 219 hotărâri. Dintre acestea, au fost atacate 78, rezultând o pondere a atacabilității de 35,6%.

În calea de atac a apelului, au fost pronunțate 49 de decizii, dintre care au fost atacate 28, rezultând o pondere a atacabilității de 57,%.

Pe materii, rezultă că ponderea atacabilității hotărârilor a fost de 5% în materie civilă și de 28,72% în materie penală.

Raportat la numărul total de hotărâri judecătorești pronunțate în perioada 01.01.2008-15.12.2008 în primă instanță și în apel rezultă că ponderea atacabilității acestora a fost de 12,24%.

3.5.2. Indicele de casare/menținere a hotărârilor în căile de atac

Atât în materie civilă, cât și în materie penală, trebuie făcută distincție între hotărârile pronunțate și atacate în anul 2007, cu privire la care au fost date de către instanțele de control judiciar decizii definitive și respectiv irevocabile în anul 2008 și hotărârile pronunțate și atacate în anul 2008, cu privire la care instanțele de control judiciar au dat decizii definitive și respectiv irevocabile în același an.

Situația se prezintă astfel : în materie civilă, în primă instanță, din totalul celor 571 de hotărâri pronunțate, un număr de 559 hotărâri au devenit irevocabile prin nerecurare, 11 sentințe au devenit irevocabile prin respingerea recursului, iar o sentință a fost modificată în parte. Rezultă deci că indicele de casare a fost deci de 8%, iar indicele de menținere a fost de 92%.

Din cele 149 de decizii pronunțate în apel de către Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov, un număr de 117 decizii au devenit irevocabile prin nerecurare, un număr de 7 decizii au devenit irevocabile prin admiterea recursului și modificarea lor în parte sau în tot, iar o decizie a fost casată cu trimitere spre rejudecare . Rezultă deci că indicele de casare a deciziilor date în apel în materie civilă de către instanța specializată a fost de 21,8%, iar indicele de menținere a fost de 78,2%.

În materie penală, în primă instanță, din totalul celor 219 sentințe și 37 de încheieri, care au rămas definitive în anul 2008, un număr de 115

au fost atacate, iar din acestea 102 hotărâri au rămas definitive prin respingerea căii de atac și un număr de 13 hotărâri au fost casate cu reținere prin admiterea apelului sau a recursului. Rezultă că indicele de casare a fost de 11,%, iar indicele de menținere de 89%.

Tot în materie penală, în apel, dintre cele 49 de decizii pronunțate în anul 2008, un număr de 28 decizii au fost atacate, iar din acestea un număr de 24 au rămas definitive prin respingerea recursului, iar un număr de 4 decizii au fost casate. Rezultă că indicele de casare a fost de 14%, iar indicele de menținere de 86%.

Situația este însă relativă, deoarece, nu au fost incluse sentințele și deciziile penale pronunțate de către Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov în anul 2008, atacate cu recurs și rămase definitive în anul 2009.

Pe ansamblu, indicele de casare la nivelul instanței specializate a fost de 16,6% .

3.5.3. Principalele motive de casare înregistrate

În materie civilă principalele motive de schimbare/modificare a hotărârilor în calea de atac au vizat netemeinicia acestora : greșita evaluare a criteriilor prev.de art. 43 din Codul Familiei, aplicarea incorectă a criteriilor prevăzute de art.673/9 din Codul de procedură civilă, interpretarea dispozițiilor în ceea ce privește numele dobândit prin căsătorie, iar în materie penală, principalele motive de casare au vizat netemeinicia hotărârilor : individualizarea pedepselor, necesitatea aplicării unui spor la pedeapsă, durata întreruperii executării pedepsei sau nelegalitatea acestora : schimbarea încadrării juridice a faptei, greșita aplicare a dispozițiilor art.71, 64 Cod penal, cu referire la jurisprudența CEDO și prevederile Convenției Europene privind Drepturile Omului.

3.6 Măsuri privind unificarea practicii judiciare la nivelul instanței

La nivelul Tribunalului pentru Minori și Familie Brașov practica judiciară este unitară, atât în materie civilă, cât și în materie penală, deoarece aici își desfășoară activitatea un număr mic de judecători, iar problemele de drept apărute se discută periodic în cadrul unor întâlniri informale.

Cu toate acestea, au existat câteva situații în materie civilă, în care sub aspectul regulilor procedurale aplicate în cazul procedurii de adopție a persoanei majore și a delegării exercițiului drepturilor părintești odată cu instituirea măsurii de protecție specială a plasamentului, în baza Legii nr.272/2004, practica a fost neunitară. Această situație s-a remediat în urma discuțiilor purtate între magistrații acestei instanțe și între aceștia și reprezentanții Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov, ca urmare a întâlnirilor avute cu ei.

3.7. Aplicarea dispozițiilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, astfel cum sunt interpretate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în activitatea judecătorilor instanței

Prin specificul activității sale, Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov își fundamentează hotărârile pe dispozițiile Legilor nr.272 și nr.273 din anul 2004, legi care reprezintă o reflectare fidelă a prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, ale prevederilor Convenției cu privire la Drepturile Copilului, ambele ratificate de România, cât și a legislației secundare, fiind respectate principiile interesului superior al copilului, ale egalității de șanse, nediscriminării, respectării demnității copilului, iar hotărârile relevante ale CEDO în materia aplicării art.8 din

Convenție (cauza Ignaccolo-Zenide contra României) art.6 (cauza Pini și Bertani, Manera și Atripaldi contra României), art. 10 și art.13 din Convenție (cauza Sabou și Pircălab împotriva României) sunt cunoscute și aplicate de către judecători.

În materie penală, în hotărârile judecătorești pronunțate de această instanță se regasesc principiile consacrate în art.5 din Convenție-dreptul la libertate și siguranță, art.6- dreptul la un proces echitabil, iar modul de aplicare a domeniului interzicerii drepturilor părintești și a dreptului de a alege-interpretate de jurisprudența CEDO prin Hotărârile în cauza Hearst contra Marii Britanii și cauza Sabou contra României este de asemenea cunoscut și aplicat.

3.8. Aplicarea directă a dreptului comunitar în activitatea judecătorilor. Aspecte privind cooperarea judiciară internațională.

Prin intrarea în vigoare a Legii nr. 44/2007 de modificare a Legii nr. 189/2003 privind asistența judiciară internațională în materie civilă și comercială au fost instituite proceduri specifice de cooperare între autoritățile judiciare române și străine în vederea soluționării litigiilor cu element de extraneitate.

Apreciem că datorită termenelor scurte ce trebuie acordate în cauzele civile este de preferat aplicarea dispozițiilor Codului de procedură civilă-prin trimiterea actelor (citații, hotărâri) părții interesate direct prin poștă cu scrisoare recomandată cu confirmare de primire, în caz contrar celeritatea procesului având mult de suferit și costurile fiind mult mai mari.

De altfel, administrarea probelor și comunicarea actelor procedurale în materie civilă se poate face potrivit Regulamentului nr.1206/2001 al

Consiliului Europei pentru țările Comunității Europene direct la autoritatea judiciară din țara respectivă potrivit Atlasului Judiciar.

În cursul anului 2008 nu am avut nici o cerere de asistență judiciară formulată de autoritățile străine prin Ministerul Justiției și nici nu ni s-au comunicat acte din străinătate prin intermediul aceleiași autorități centrale.

Referitor la cauzele penale în care au existat părți domiciliate în străinătate, citarea acestora a fost făcută potrivit dispozițiilor Codului de procedură penală.

Potrivit dispozițiilor Legii nr.302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, instanța a fost sesizată cu cereri în vederea emiterii de mandate europene de arestare.

3.9. Îmbunătățirea accesului liber la justiție

Sub acest aspect, în cauzele civile aflate pe rolul Tribunalului pentru Minori și Familie Brașov în perioada analizată s-a asigurat aplicarea prevederilor art.74 și art. 75 alin. 2 din Codul de procedură civilă, în sensul încuviințării cererilor de asistență judiciară formulate de părți, în situația când acestea au fost întemeiate. S-au acordat scutiri, reduceri, eşalonări pentru plata taxelor judiciare de timbru și a timbrului judiciar și s-a asigurat apărarea și asistența gratuită prin avocați delegați de Baroul Brașov, atât în condițiile Codului de procedură civilă, cât și în condițiile art.57 din Legea nr.272/2004, ca lege specială.

În cauzele penale asistența juridică gratuită a fost permanent asigurată cu respectarea dispozițiilor art.171-174 Cod procedură penală, în cazurile în care aceasta este obligatorie, iar în ceea ce privește aplicarea Legii privind protecția victimelor infracțiunilor este de menționat că magistrații acestei instanțe nu au fost sesizați cu cereri privind acordarea unei astfel de asistențe juridice și nici cu cereri privind acordarea de compensații financiare.

În ceea ce privește cauzele penale având ca obiect infracțiuni de trafic de minori prevăzute de Legea nr.678/2001, asistența juridică a victimelor infracțiunilor este obligatorie prin efectul legii, așa încât aceasta a fost întotdeauna asigurată.

3.10. Progrese înregistrate în domeniul justiției pentru minori și a protecției drepturilor copilului.

Identificarea obiectivului principal al instanței constă în înfăptuirea actului de justiție, în așa fel încât să constituie o garanție pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale tuturor persoanelor participante la activitatea de judecată. Din acest punct de vedere, întreaga activitate a Tribunalului pentru Minori și Familie Brașov este subordonată în special apărării drepturilor și intereselor legitime ale minorilor, fie că aceștia sunt copii lipsiți de supraveghere, abuzați sau neglijăți, fie tineri cercetați penal pentru săvârșirea anumitor infracțiuni, iar hotărârile pronunțate de această instanță se fundamentează pe dispozițiile Legilor nr.272 și 273 din anul 2004, care reprezintă o reflectare fidelă a prevederilor Convenției cu privire la Drepturile Copilului și a Convenției cu privire la Drepturile Omului, ambele ratificate de România, și pe hotărârile CEDO în materia aplicării art.6, art.8, art.10 și art.13 din Convenție.

În materie civilă (în cauzele întemeiate pe Legile 272/2004 și 273/2004) celeritatea soluționării proceselor a avut efecte semnificative în sensul că în raport cu celelalte instanțe din țară, instanța specializată se situează în primele 3 ca și durată redusă a proceselor având ca obiect cereri de adopții și măsuri de protecție specială, aspect subliniat de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului.

În ceea ce privește activitatea instanței specializate în materie penală, aceasta s-a concretizat în **condamnarea definitivă** în anul 2008 a unui număr de 32 de inculpați.

Dintre aceștia, 12 inculpați sunt minori și 20 de inculpați sunt majori, iar condamnarea lor s-a făcut, fie prin sentințe penale pronunțate în anul 2007 și rămase definitive anul trecut (2008), fie prin sentințe penale pronunțate în anul 2008 și rămase definitive în anul 2008.

Ca modalitate de executare a pedepselor, în cursul anului 2008 un număr de 16 inculpați (3 inculpați minori și 13 inculpați majori) au fost condamnați la pedeapsa închisorii cu executare efectivă, 2 inculpați majori au fost achitați, un număr de 3 inculpați (2 minori și 1 major) au fost condamnați la pedeapsa închisorii cu suspendarea condiționată a executării, un număr de 11 inculpați (7 minori și 4 majori) au fost condamnați la pedeapsa închisorii cu suspendare sub supraveghere.

Analizându-se comparativ situația inculpaților minori condamnați definitiv în anul 2007 cu cei condamnați definitiv în anul 2008 se constată o scădere a numărului acestora cu 17,9%. Concret, situația se prezintă astfel :

2007	Inculpați minori condamnați la pedeapsa închisorii cu executare efectivă	Inculpați minori condamnați la pedeapsa închisorii cu suspendarea condiționată a executării pedepsei	Inculpați minori condamnați la pedeapsa închisorii cu suspendare sub supraveghere
	<i>8 inculpați minori</i>	<i>17 inculpați minori</i>	<i>42 inculpați minori</i>
2008	<i>3 inculpați minori</i>	<i>2 inculpați minori</i>	<i>7 inculpați minori</i>

Rezultatele evidențiate în tabel sintetizează de fapt practica instanței specializate, mentalitatea judecătorilor, care este mai puțin favorabilă aplicării regimului privativ de libertate referitor la minorii care au săvârșit fapte penale și răspund penal și se orientează cu precădere spre soluții care să prejudicieze cât mai puțin sănătatea și dezvoltarea acestora, astfel cum prevăd și dispozițiile Convenției Europene privind Drepturile Copilului.

Dar aceste cifre reprezintă și o consecință a abrogării dispozițiilor art.81 alin.3 Cod penal, prin Legea nr.278/2006, abrogare ce a acordat posibilitatea instanței de a dispune condamnarea cu suspendare condiționată a executării pedepsei și în cazul în care aceasta este mai mare de 15 ani închisoare sau în cazul anumitor categorii de infracțiuni exceptate anterior de la acest beneficiu.

Instanța specializată nu a desfășurat numai o activitate de judecată propriu-zisă, ci a fost și este implicată și în proiecte derulate cu sprijinul Ministerului Justiției, Consiliului Superior al Magistraturii, Institutului Național al Magistraturii, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului, al organismelor non-guvernamentale, române și străine, vizând îmbunătățirea justiției pentru minori. Astfel, unii din magistrații acestei instanțe sunt formatori în domeniul protecției copilului atât la nivel local, național, dar și internațional. Anul trecut doi din judecători au fost implicați într-un proiect vizând „Justiția în interesul copilului”, care are la bază „Strategia națională în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului 2008-2013 și „Planul operațional pentru implementarea strategiei naționale în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului 2008-2013, proiect care și-a propus, printre altele, și elaborarea unui ghid privind ascultarea copilului în instanță.

Un alt judecător al acestei instanțe a participa în Iordania în calitate de expert din partea României privind justiția pentru minori în cadrul misiunii Comisiei Europene pentru implementarea justiției în Irak.

În fapt, progresele înregistrate în domeniul pentru care a fost înființată instanța specializată au fost în mod covârșitor apreciate, în special de către cei implicați în domeniul justiției juvenile, începând cu Serviciul de Probațiune de pe lângă Tribunalul Brașov, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov și până la Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului, Oficiul Român Pentru Adopții și înalți comisari europeni .

Oglinda activității instanței specializate a fost dată de materialele apărute în presa centrală și locală în cursul anului trecut, dar și de faptul că opiniile magistraților acestui tribunal au constituit un reper important în practică pentru alți colegi din țară implicați în acest domeniu.

În mod cert existența și activitatea tribunalului-ca singura instanță specializată de acest gen din țară- a reprezentat totodata un progres în ceea ce privește justiția juvenilă în România și a fundamentat într-o anumită măsură și percepția europeană asupra progreselor înregistrate de țara noastră.

3.11. Stadiul aplicării dispozițiilor Legii nr. 544/2001 și ale Legii nr.677/2001

Canalele informaționale între instanță și justiciabili sunt cele stabilite de Legea nr.233/2002 și Legea nr.544/2001, fie că informația este transmisă verbal, fie în scris, în termenele prevăzute de actele normative menționate. În toate cazurile mesajul trebuie să fie clar, folosind termeni simpli, uzuali, fiind conștienți de faptul că punerea la dispoziția publicului, a justiciabililor, a informațiilor necesare, poate aduce o îmbunătățire a imaginii justiției.

Referitor la justiciabili, nu au existat sesizări din partea acestora către conducerea instanței privind imparțialitatea judecătorilor sau alte deficiențe, iar cererile de recuzare formulate în cadrul procedurilor judiciare au fost soluționate prin respectarea prevederilor legale.

În conformitate cu prevederile art.3 și ale art.4 din Legea nr. 544/2001 prin Hotărârea Colegiului de Conducere al Tribunalului pentru Minori și Familie Brașov s-a desemnat în anul 2007 un judecător responsabil cu asigurarea accesului persoanelor interesate la informațiile de interes public, în persoana președintei instanței-doamna judecător Stoian Alina Gabriela-care are și rolul de purtător de cuvânt , iar prelucrarea datelor cu caracter personal a fost făcută în conformitate cu prevederile art. 10 din Legea 677/2001.

Începând cu data de 1.09.2008 atribuțiile de judecător responsabil cu asigurarea accesului persoanelor interesate la informațiile de interes public și de

purător de cuvânt sunt exercitate de președintele delegat- doamna judecător Ilie Izabela-Nicoleta.

Este de menționat că în perioada anului 2008 Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov nu a fost sesizat de către persoanele interesate cu cereri având ca obiect dreptul de acces la date, dreptul de intervenție și dreptul la informare. Nu au fost înregistrate litigii având ca obiect apărarea drepturilor garantate de Legea 677/2001, iar instanța specializată nu a fost supusă unei proceduri de investigare exercitate de Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal. În plus, tribunalul a evidențiat calitatea sa de operator care prelucrează date cu caracter personal pe actele oficiale emise.

Au existat însă solicitări din partea reprezentanților mass-media cu privire la accesul la informațiile de interes public, care au fost formulate oral și li s-au comunicat acele informații de îndată.

3.12. Aspecte privind calitatea managementului la nivelul instanței

Procesul de management¹ constă în „ansamblul fazelor prin care se determină obiectivele, se organizează activitățile, se coordonează eforturile și acțiunile, se antrenează personalul pentru a participa la realizarea obiectivelor, se controlează modul de desfășurare a activităților și se reglează funcționarea sistemului condus”.

Din această definiție se desprind funcțiile generale ale managementului, care sunt aplicabile și managementului judiciar și anume: prevederea, organizarea, coordonarea, antrenarea și control-reglarea. Ele trebuie analizate în raport cu atribuțiile specifice președintelui tribunalului

¹Burdus E, Căprărescu G-„Fundamentele managementului organizațional”, Editura Economică, București, 1999, pag.18.

specializat, astfel cum sunt prevăzute în art.14 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești.

În plus, întrucât în statul de funcții al instanței specializate nu există prevăzut un post de vicepreședinte și nu există posturi de președinte de secții, toate atribuțiile ce revin acestor funcții au fost și sunt exercitate de președinte, în paralel cu activitatea de judecată.

Constituind premisa exercitării activității de management, comunicarea este un factor deosebit de important în orice instanță, astfel încât trebuie încurajată participarea personalului la acțiunile specifice prin practicarea constantă a managementului participativ.

Comunicarea internă presupune organizarea canalelor de transmitere a informației clare către receptorul vizat, aceasta fiind operațiunea de care depinde în mare măsură finalizarea corectă a unei dispoziții. Președintele instanței este cel care trebuie să găsească canalele potrivite de circulație a informației, să evite suprainformarea și să elimine barierele de comunicare.

Managerii eficienți reușesc să mențină un echilibru al activității organizației prin asigurarea motivațiilor individuale la un nivel suficient pentru a face posibilă funcționarea organizației.

În acest sens am încercat încă de la începutul delegării mele pe această funcție să cunosc cât mai bine personalul instanței, prin discuțiile directe pe care le-am purtat cu fiecare angajat în parte, atât pe teme profesionale, cât și personale, pentru a determina strategia de motivație potrivită fiecărui angajat în parte, contribuind astfel atât la evitarea nașterii unui climat de stres, cât și la crearea sentimentului de comunicare reală cu conducerea, de înțelegere și siguranță.

Procesul de management al instituției implică și determinarea unor planuri de antrenare și de stimulare a personalului, prin motivarea pozitivă

sau negativă a acestuia. Stimularea pozitivă va conduce la amplificarea satisfacțiilor personalului, iar stimularea negativă se va baza pe reducerea acestor satisfacții. Aplicarea în practică a acestor metode s-a putut realiza mai ușor în cazul personalului auxiliar, unde există posibilitatea recompensării activității prin acordarea salariului de merit, însă în cazul magistraților, deși nu există posibilitatea recompensării materiale, se pot acorda satisfacții profesionale, prin evidențierea activității acestora cu diverse ocazii și implicarea în anumite proiecte legate de activitatea lor.

Astfel, președintele instanței specializate a adoptat diverse stiluri manageriale în funcție de competența și determinarea angajaților: stilul trasării de directive, în cazul angajaților cu competență redusă și grad ridicat de determinare, stilul antrenorului, în cazul angajaților cu competență medie, care au însă un grad scăzut de determinare, stilul încurajator, în cazul angajaților cu competență mărită și grad variabil de determinare, sau stilul delegării de atribuții, în cazul angajaților cu competență mărită și grad ridicat de determinare.

3.13. Măsuri luate de instanță privind degrevarea judecătorilor de sarcini auxiliare

Având în vedere numărul redus al judecătorilor care funcționează la această instanță specializată, s-a încercat degrevarea acestora de alte sarcini, care nu vizează direct activitatea de judecată și preluarea lor de către personalul auxiliar de specialitate. Cu toate acestea, magistrații nu au putut fi degrevați de sarcinile auxiliare, care sunt prevăzute în **Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești**, respectiv compartimentul de executări civile și cel de executări penale, analiza practicii judiciare în materie civilă și penală, biroul de relații cu publicul, compartimentul de

protecția muncii și PSI, persoana responsabilă cu activitatea de perfecționare profesională continuă a magistraților.

Deși Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești nu mai prevede o astfel de atribuție în sarcina judecătorului, a fost desemnat anul trecut un magistrat, care să îndrume activitatea privind pregătirea profesională a personalul auxiliar de specialitate, organizând întâlniri cu acesta pe diverse teme, însă în anul 2009 nu am mai desemnat o astfel de persoană.

3.14. Măsuri luate la nivelul instanței privind creșterea gradului de transparență a funcționării acesteia

Relațiile publice reprezintă un mijloc managerial eficace de promovare a imaginii instanței. Cu ajutorul instrumentelor caracteristice relațiilor publice și comunicării, purtătorul de cuvânt poate transmite informații cu un nivel de interes ridicat, credibile, obiective și aceste deziderate pot fi cu atât mai ușor îndeplinite atunci când se reușește și obținerea suportului jurnaliștilor².

În cadrul Tribunalului pentru Minori și Familie Brașov funcționează un birou de relații cu publicul, cu program stabilit și afișat la loc vizibil, condus de președintele instanței, care are și rolul de purtător de cuvânt, existând permanent disponibilitatea de a da curs oricărei solicitări legale privind obținerea de informații, venite din partea publicului sau reprezentanților mass-media.

În anul 2008 s-a completat, de asemenea, portalul instanței specializate cu anumite categorii de informații publice .

---

² Mona Maria Pivniceru, Cătălin Luca ș.a. „General și particular în formarea purtătorului de cuvânt magistrat”, Editura Hamangiu, București 2007, pag.45.

3.14. Concluzii privind progresele înregistrate, precum și vulnerabilitățile identificate și măsurile de remediere a acestora

Pe perioada analizată au existat vulnerabilități legate atât de competența instanței specializate, cât și de insuficiența resurselor materiale și umane ale acesteia.

În acest sens, ne-am adresat Ministrului Justiției, care are inițiativă legislativă, solicitând modificarea Legii de organizare judiciară nr.304/2004, în sensul corelării acesteia cu modificările ce se aduc în prezent Codului de procedură penală, prin înlăturarea din competența instanței specializate a cauzelor penale în care victimele sunt minori, argumentându-ne solicitarea prin date statistice, în sensul că, în 70% din cauzele penale judecătoria specializată în a relaționa cu inculpați minori sunt nevoiți a soluționa cazuri extrem de dificile, precum trafic de persoane, omor calificat, în care subiectul activ al infracțiunii este o persoană majoră. În asemenea cazuri s-ar impune cu necesitate ca aceste infracțiuni deosebit de grave să fie soluționate de judecătoria specializată în dreptul penal și nu de cei pregătiți să lucreze cu inculpați minori.

De asemenea, am arătat că, în perspectiva intrării în vigoare a noului Cod penal și Cod de procedură penală, prin care se stabilește competența de primă instanță a tribunalului cu privire la toate infracțiunile din Codul penal, Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov cu cei 6 judecătoria aflați în schemă, funcționând efectiv doar 4, va avea de soluționat toate infracțiunile cu inculpați minori și părți vătămate minore de pe raza întregului județ cum e Brașovul. Acest lucru va determina intrarea în colaps a acestei instanțe.

Acest demers nu a primit un răspuns direct, însă a generat punerea în discuție a situației parchetului specializat și implicit și a tribunalului specializat, în sensul, dacă se impune în viitor să se păstreze aceeași structură

sau se impune desființarea acestor instituții și înființarea de secții specializate în acest domeniu, fără a se găsi până în prezent o soluție.

Din punct de vedere al activității de judecată, au existat numeroase situații când dosare repartizate aleatoriu la un anumit complet au fost trimise la Curtea de Apel Brașov, în vederea desemnării unei alte instanțe egale în grad pentru a judeca în cauzele respective, datorită numărului mic de judecători și situațiilor de incompatibilitate apărute și generate în materie penală de aplicabilitatea prevederilor art.48 alin.1 lit. a Cod procedură penală . Prin urmare, dosare în care sunt trimiși în judecată inculpați minori au ajuns să fie soluționate de Tribunalul Covasna.

Aceste situații ar putea fi evitate în viitor dacă numărul magistraților ce compun instanța specializată ar crește, ținând seama nu numai de volumul activității, dar și de aceste incompatibilități și de caracterul urgent al procedurilor care se desfășoară în cauzele cu minori, atât în materie penală, cât și civilă.

Menționăm că aceste dificultăți au fost adus la cunoștința Curții de Apel Brașov și Ministrului Justiției, întrucât suplimentarea statului de funcții al Tribunalului pentru Minori și Familie Brașov, ca instanță specializată, se dispune de către Ministrul Justiției, cu avizul conform al Consiliului Superior al Magistraturii, potrivit art.135 din Legea nr.304/2004, coroborat cu art.38 lit. b din Legea nr.317/2004.

Prin adresa cu nr. 118522/2007 solicitarea noastră a fost respinsă, cu argumente legate de volumul de activitate și lipsa resurselor bugetare alocate prin bugetul anului 2008.

În pofida tuturor acestor dificultăți, instanța specializată a reușit să funcționeze din anul 2004 și până în prezent cu rezultate meritorii, datorită calității resurselor umane și eforturilor deosebite pe care personalul acestei

instanțe le-a făcut în decursul timpului (aspect ce va fi dezvoltat în capitolul următor).

Capitolul 4

Gestionarea resurselor

4.1. Resursele umane aflate la dispoziția instanței în anul 2008

4.1.1. Situația judecătorilor

Așa cum am menționat în primul capitol al acestui bilanț, la data înființării instanței specializate, respectiv 22 noiembrie 2004, aceasta a fost prevăzută cu o schemă de 3 judecători, dintre care unul având și funcția de președinte al instanței, prin raportare la competența materială pe care o avea, aceea de instanță de fond atât în materie civilă, cât și în materie penală, iar ulterior, începând cu data de 01.11.2005, prin Ordinul Ministrului Justiției nr.1629/C/2005, statul de funcții al instanței a fost suplimentat cu 3 posturi de judecător, ca urmare a extinderii competenței materiale a tribunalului specializat prin Legea nr.247/2005, devenind și instanță de control judiciar, astfel încât în prezent în schemă sunt prevăzute 6 posturi de judecător.

În fapt însă, pe parcursul anului 2008, respectiv timp de 7 luni și-au desfășurat activitatea în mod efectiv doar 4 magistrați din cei 6 cuprinși în schema de personal, iar restul anului instanța a funcționat cu doar 5 judecători, cum funcționează de altfel și în prezent.

Accastă situație a fost determinată de faptul că două din judecătorele instanței au intrat pe rând în concediu postnatal și de creștere a copilului până la doi ani, iar o altă judecătore, respectiv președinta instanței, a fost

transferată la Curtea de Apel Braşov, începând cu data de 1 septembrie 2008, în condiţiile în care ambele judecătore aflate în concediu de creştere a copilului până la doi ani şi-au reluat activitatea doar după o perioadă de 8 luni, respectiv 10 luni.

4.1.2. Situaţia grefierilor şi a celorlalte categorii de personal auxiliar

La data de 22 noiembrie 2004 instanţa specializată a început să funcţioneze cu 3 grefieri de şedinţă şi un grefier arhivar, iar ulterior, ca urmare a extinderii competenţei sale materiale prin Legea nr.247/2005, devenind şi instanţă de control judiciar, prin Ordinul Ministrului Justiţiei nr.1629/C/2005, statul de funcţii al instanţei a fost suplimentat cu încă un post de grefier, iar prin Ordinul Ministrului Justiţiei nr.1589/C/2006 cu încă două posturi de grefier. Astfel încât, în prezent sunt 6 grefieri de şedinţă, din care unul este prim grefier, un grefier-registrator şi arhivar, un agent procedural şi un şofer.

4.2. Resursele materiale aflate la dispoziţia instanţei în anul 2008

Tribunalul pentru Minori si Familie Braşov îşi desfăşoară activitatea alături de Tribunalul Braşov şi Judecătoria Braşov în sediul situat în Braşov, str. 15 Noiembrie nr.45, într-o clădire cu trei nivele, aflată în administrarea operativă a Ministerului Justiţiei. Aici i-a fost alocat un corp separat, compus iniţial din două birouri pentru judecători, dintre care unul pentru preşedintele instanţei, două birouri pentru grefieri, o sală de şedinţă cu echipament de înregistrare/calculator şi instalaţie de sonorizare, o cameră cu destinaţia de Cameră de Consiliu şi un spaţiu pentru arhivă şi registratură.

Dacă la momentul înființării instanței specializate-noiembrie 2004-acest spațiu era suficient în raport cu numărul magistraților, a personalului auxiliar și cu activitatea instanței, pe parcursul timpului, odată cu suplimentarea succesivă a statelor de funcții, acest spațiu a devenit total insuficient, motiv pentru care s-a impus regândirea și redistribuirea lui în raport cu necesitățile prezente. Astfel, unul dintre birourile destinat inițial grefierilor de ședință a fost atribuit în folosința a doi magistrați, cu consecința aglomerării personalului auxiliar, fie în cabinetul primului grefier, fie în spațiul destinat exclusiv arhivei, care funcționează și ca registratură, ceea ce a avut repercusiuni asupra activității în acest compartiment.

Ulterior, întrucât a fost necesară eliberarea unei părți din arhivă, datorită creșterii numărului de dosare arhivate în ultimii 3 ani și a celor aflate pe rol, spațiul destinat Camerei de Consiliu a fost parțial alocat și pentru activitatea a două grefiere, cu consecința aglomerării acestuia și eludării destinației sale inițiale, de spațiu destinat ascultării copilului, potrivit art.24 din Legea nr.272/2004.

Din punctul de vedere al informatizării instanței, de la data de 1 iulie 2006 funcționează sistemul de repartizare aleatorie a cauzelor „Ecris”, astfel încât înregistrarea tuturor dosarelor nou intrate pe rolul instanței se face cu respectarea programului informatic și a dispozițiilor legale cuprinse în Regulamentul de ordine interioară al instanțelor. De precizat că fiecare judecător și fiecare grefier beneficiază de propriul calculator, cu ajutorul căruia își îndeplinește obligațiile de serviciu (judecătorii efectuează și activitatea de tehnoredactare), fiind conectat la programul „Ecris” și la programul legislativ, având totodată acces și la internet, iar în fiecare birou de judecători există montată o imprimantă. Calitativ însă, computerele

achiziționate de Ministerul Justiției nu corespund așteptărilor, în mai multe cazuri fiind necesare reparații sau înlocuirea unităților de memorie.

În baza unui proiect derulat pentru îmbunătățirea justiției pentru minori cu Asociația ANPAS-Internazionale, Asociația Medina, Prefectura Toscana au fost primite cu titlu de comodat din partea partenerilor noștri italieni mai multe bunuri (microfoane desktop, ecrane de protecție, porturi SWITCH, tester rețea, imprimante, tastaturi, cabluri, etc.) în valoare totală de 2500 de EURO, în vederea sprijinirii activității instanței specializate și în considerarea rezultatelor obținute de noi pe parcursul anilor. Acordarea bunurilor respective a reprezentat și finalizarea unui prim proiect derulat de Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov pe o perioadă de 3 ani de zile.

Prin completarea necesarului de dotări IT s-a reușit astfel să se rezolve problemele tehnice apărute deja la echipamentele existente, astfel încât activitatea s-a putut desfășura eficient din acest punct de vedere.

Referitor la echipamentele speciale, în cursul anului 2007 Tribunalul Pentru Minori și Familie Brașov a fost dotat cu un Notebook-laptop, SAN +2 adaptoare storage SX 80, 2 stații de lucru, Laser monocrom Lexmark, RACK, video-prolector, 3 Antivirus, toate aceste echipamente având o valoare de inventariere de 70.645 lei.

Toate acestea presupun o mai mare fluiditate a informațiilor și creșterea celerității activității, însă în același timp presupun și un efort în continuarea instruirii personalului auxiliar și a magistraților în activitatea de operare pe calculator, sens în care s-a finalizat la sfârșitul anului 2007 un proiect Phare de instruire în domeniul informaticii în care au fost incluși atât magistrați, cât și personalul auxiliar, care și-au manifestat opțiunea de a participa.

Deși inițial Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov a fost omis din situația centralizată la nivelul Ministerului Justiției în anul 2007 privind dotarea cu **aparatură specială pentru audierea martorilor cu identitate protejată**, pentru a fi respectate dispozițiile art.86 indice 1 și art.86 indice 2 din Codul de procedură penală, în anul 2008 a fost obținut acest tip de echipament, având în vedere că acesta este absolut necesar instanței specializate, în raport cu tipurile de infracțiuni pe care le judecă, respectiv trafic de persoane și trafic de minori, în care deseori părțile vătămate și martorii manifestă teama de a depune mărturie directă în fața instanței. Datorită lipsei acute a unui spațiu în care să fie depozitată această aparatură, a fost instalată în biroul președintelui instanței.

Singura sală de judecată atribuită acestei instanțe în care se desfășoară atât ședințele civile, cât și cele penale, este dotată cu **aparatură de înregistrare audio-video** și cu o **boxă** pentru persoanele aflate în stare de arest sau deținere,

Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov deține un autoturism propriu, marca **Espero Daewoo**, cu o vechime de peste 12 ani și care are un număr de peste 230.000 km parcurși, fiind preluat din vechiul parc de mașini al Ministerului Justiției, care necesită permanent reparații, acesta fiind folosit pentru transportul agentului procedural, în cazuri urgente, ridicarea consumabilelor necesare funcționării instanței, deplasarea dosarelor, etc.

4.3. Analiza procedurii de evaluare a activității profesionale a judecătorilor desfășurată în anul 2008

Magistrații Tribunalului pentru Minori și Familie Brașov au fost evaluați din punct de vedere profesional de către o comisie de evaluare constituită la instanța ierarhic superioară, respectiv Curtea de Apel Brașov, potrivit art.25 alin.6 din Regulamentul privind evaluarea activității profesionale a judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea nr.676/04.10.2007 a Consiliului Superior al Magistraturii, deoarece instanța specializată funcționează cu un număr mai mic de 10 judecători, respectiv 6.

În urma acestei evaluări, toți judecătorii acestei instanțe au obținut calificativul de „foarte bine” și nici unul dintre aceștia nu a formulat contestație.

Apreciem că evaluarea s-a făcut cu obiectivitate, de către judecători cu o foarte bună pregătire profesională, cu experiență în activitatea juridică și care dețin reale abilități de comunicare.

4.4. Concluzii privind progresele înregistrate, vulnerabilitățile identificate și posibilele măsuri de remediere a acestora

Pentru rezolvarea problemei spațiului s-au făcut demersuri la Tribunalul Brașov, care administrează această clădire, însă colegiul de conducere al acestei instanțe nu a dat curs solicitării de a aloca un birou pentru grefierele Tribunalului pentru Minori și Familie Brașov în cursul anului 2006, deși i-au fost prezentate și variante, fără a se ajunge la afectarea propriei sale activități.

Situația este foarte dificilă, deoarece tribunalul specializat, neavând personalitate juridică, nu este ordonator de credite și nu își poate susține legal interesele. S-ar impune în viitor o modificare legislativă în sensul acordării de personalitate juridică și instanțelor specializate, pentru că în acest mod ar fi create premisele unei reale dezvoltări, independente economic și funcțional.

O soluție pentru viitor ar fi mutarea sediului tribunalului specializat într-o altă locație, sens în care s-au făcut demersuri către Ministerul Justiției, care prin adresa nr.107895/4/DGE/26.09.2008 ne-a făcut cunoscut faptul că această solicitare s-a transmis autorităților locale, respectiv prefectului, primăriei și consiliului județean, în vederea identificării unui spațiu adecvat activității instanței specializate, iar în calitate de președinte al tribunalului am trimis adrese și acestor instituții și aștept răspunsul acestora.

Or, specificul acestei instanțe impune, pe lângă asigurarea unei locații adecvate ca și spațiu și dotarea ei corespunzătoare, având în vedere că în marea majoritate a cazurilor se impune ascultarea sau audierea copilului de către instanță, fie pentru a-și exprima opinia în orice procedură judiciară care îi privește (ex. măsură de plasament, adopție, divorț cu copii, stabilirea de relații personale cu părinții), fie ca inculpat, parte vătămată sau martor. În prezent este amenajată o astfel de cameră pentru ascultarea copilului, care reprezintă un spațiu de acces spre sala de ședință, cu un mobilier sumar, constând într-o masă ovală cu scaune și trei dulapuri, pe care am așezat diverse jucării, reviste și desene aduse de la proprii noștri copii, iar pe pereți am postat afișe cu enumerarea drepturilor copilului prevăzute de Legea nr.272/2004.

Însă, în ipoteza obținerii unei alte locații, această cameră ar trebui să respecte cel puțin următoarele cerințe: să fie izolată vizual și fonic, fără ferestre sau uși care să comunice cu alte spații/ încăperi, așa încât să poată fi evitată acțiunea oricărui stimul vizual sau auditiv ce poate altera concentrarea ori distributivitatea atenției copilului, precum și orice intervenție exterioară necontrolată, mobilierul să fie multicolor (nu mai mult de 3-4 culori calde, cum sunt: verde-iarbă/ verde măslină, portocaliu pastel/ portocaliu, gălbui, roz, galben de zinc), bine fixat în perete, cu colțurile și muchiile protejate de materiale moi; piesele de mobilier cu uși ar trebui să fie situate în partea de sus,

unde accesul copilului este dificil. În partea de jos a acestor piese de mobilier pot fi spații deschise, fără uși,

În cameră pot fi amplasate 2-3 piese de mobilier cu rafturi și uși, o canapea pe care să se poată așeza confortabil cel mult trei persoane (copilul, însoțit - doar atunci când este absolut necesar), două fotolii (pentru specialiștii care conduc/ participă la audiere), o masă cu o înălțime nu mai mare de 50-60 cm, trei scaune mici, pe care se pot așeza confortabil și un copil și un adult. Sunt recomandate mochetarea sau parchetarea camerei.

Opțiunea pentru parchetare (prima opțiune) poate avea în vedere nuanțe deschise de lemn (ex: fag, stejar), în contrast cald cu nuanțele mobilierului și cu cele ale zugrăvelii. Opțiunea pentru mochetare ar trebui să aibă în vedere o singură culoare caldă, ușor neutră (ex: verde-măslină), în contrast cald cu nuanțele mobilierului și cu cele ale zugrăvelii.

Mobilierul ar trebui să fie confortabil și adaptat necesităților copiilor de orice vârstă. Este de evitat folosirea canapelelor și a pieselor de mobilier cu roți. Este recomandat ca sursele de *iluminare* să fie situate pe tavanul camerei, așa încât lumina să fie proiectată de sus în jos, evitându-se crearea umbrelor. Intensitatea luminii ar trebui să fie echilibrată (nu foarte puternică, dar nici slabă), iar prezența *jucăriilor* este necesară.

Activitatea instanței specializate se desfășoară doar într-o singură sală de *ședință*, unde are loc atât judecarea cauzelor civile, cât și penale, iar planificarea ședințelor de judecată se face ținând seama atât de numărul judecătorilor, cât și de acest aspect. Probleme apar mai ales în situațiile în care suntem sesizați cu cereri privind măsurile preventive sau cu cereri de ordonanță președințială, potrivit Legii nr.272/2004, care trebuiesc judecate de urgență, iar în sala de *ședință* se desfășoară judecata unor alte cauze, astfel încât suntem nevoiți să solicităm judecătorului care conduce ședința de judecată să suspende

ședința un anumit interval de timp pentru a fi soluționată cererea cu care suntem sesizați sau suntem nevoiți să așteptăm să se termine ședința de judecată. În cazul în care cererea respectivă poate fi judecată în Camera de Consiliu și nu în ședință publică, ea poate fi soluționată și în biroul judecătorului.

Prevederile art.12 din Legea nr.16/1996 impun obligația păstrării arhivelor în condiții care să asigure protecția împotriva distrugerii și degradării, depozitele trebuind dotate cu mijloace adecvate de păstrare, precum și cu instalații și sisteme de prevenire și stingere a incendiilor. Or, în condițiile creșterii numărului de dosare ca efect al extinderii competenței materiale a acestei instanțe, dulapurile cu care am fost dotați inițial au devenit insuficiente, sens în care s-au întocmit referate adresate conducerii Tribunalului Brașov pentru a ne suplimenta numărul acestora cu încă trei dulapuri.

De asemenea, având în vedere că **aparatură specială pentru audierea martorilor cu identitate protejată**, conform dispozițiile art.86 indice 1 și art.86 indice 2 din Codul de procedură penală, a fost instalată în biroul președintelui instanței, se impune amenajarea unui spațiu adecvat pentru aceasta.

Ar fi necesară organizarea unei **biblioteci** la nivelul acestei instanțe specializate, având în vedere că în prezent toate materialele de studiu sunt depozitate în biroul președintelui.

Tribunalul pentru **Minori și Familie Brașov** deține un **autoturism propriu**, marca **Espero Daewoo**, cu o vechime de peste 12 ani și care are un număr de peste 230.000 km parcurși, fiind preluat din vechiul parc de mașini al Ministerului Justiției. Autoturismul necesită reparații frecvente și înlocuiri de piese extrem de costisitoare-dată fiind vechimea și faptul că în prezent acest

model nu se mai fabrică la noi și are un consum de carburant de 12,5 litri la sută de km, ceea ce grevează foarte mult bugetul alocat instanței noastre.

Întrucât nu avem personalitate juridică și nici departament economico-financiar, fiind omiși din situația întocmită anul trecut de către ordonatorul terțiar de credite pentru achiziționarea unui nou autoturism, deși problemele tehnice și vechimea acestuia erau cunoscute la nivelul conducerii Tribunalului Brașov, am continuat să formulăm referate motivate adresate acestuia și am formulat și memorii adresate Ministrului Justiției și așteptăm un răspuns în acest sens.

Chiar și în condițiile suplimentării inițiale a numărului de posturi (de la un număr de 3 judecători și 3 grefieri la cel existent în prezent) am avut și avem mari greutăți legate de insuficiența resurselor umane.

Din punct de vedere al activității de judecată, am arătat că au existat situații când dosare repartizate aleatoriu la un anumit complet au fost trimise la Curtea de Apel Brașov, *în vederea desemnării unei alte instanțe egale în grad* pentru a judeca în cauzele respective, datorită numărului mic de judecători și situațiilor de incompatibilitate apărute și generate în materie penală de aplicabilitatea prevederilor art.48 alin.1 lit. a Cod procedură penală. Aceste situații ar putea fi evitate în viitor dacă numărul magistraților ce compun instanța specializată ar crește, ținând seama nu numai de volumul activității, dar și de aceste incompatibilități și de caracterul urgent al procedurilor care se desfășoară în cauzele cu minori, atât în materie penală, cât și civilă.

De asemenea, serviciul de permanență în penal s-a desfășurat cu mari eforturi, la fiecare sfârșit de săptămână fiind indisponibilizat la domiciliu un număr de 3 magistrați din totalul de 6 judecători și deseori din 5. Această situație nu a fost și nu este una normală, cu atât mai mult cu cât ea este singulară la nivelul instanțelor de acest grad din țară.

De altfel, Consiliul Superior al Magistraturii, în ședința Plenumului din data de 17.01.2008 s-a exprimat în sensul că „desemnarea tuturor judecătorilor unei instanțe de a soluționa cauze având ca obiect luarea măsurilor preventive și autorizarea efectuării de percheziții *este de natură să contravină noțiunii de specializare a judecătorilor*”.

Referitor la timpul de lucru și de odihnă, în mod constant s-a lucrat și se lucrează de către magistrații și grefierii acestei instanțe cu mult peste durata normală a unei zile de muncă, peste program și deseori, la sfârșit de săptămână.

Întreaga activitate a fost și încă este marcată de probleme mari legate de acordarea (eșalonată și parțială) a concediilor de odihnă, de acordarea zilelor de recuperare pentru orele lucrate peste program, de asigurarea funcționării tuturor compartimentelor, atunci când unul dintre grefieri lipsește.

Aceasta în condițiile în care trebuie asigurat și respectat și dreptul la odihnă al întregului personal, cunoscut fiind faptul că de patru ani de zile nu a fost posibilă acordarea integrală a concediului de odihnă pentru nici un judecător sau grefier în perioada vacanței judecătorești, astfel cum prevăd dispozițiile art. 2 alin.3 din Hotărârea nr. 325/2005.

În ceea ce privește activitatea de perfecționare profesională a magistraților și a personalului auxiliar, nu s-a putut și nu se poate asigura nici în prezent participarea permanentă a judecătorilor și grefierilor acestei instanțe la anumite seminarii de perfecționare organizate de Institutul Național al Magistraturii sau alte instituții, datorită numărului redus al personalului instanței. Este dificilă, de asemenea, și efectuarea periodică de vizite la Centrele de Plasament de pe raza noastră de competență vizând măsurile de protecție specială pe care tribunalul specializat le dispune, tot din același motiv.

Cu toate acestea, am obținut rezultate foarte bune în decursul celor aproape patru ani de funcționare, constatate de către experți francezi ce ne-au

evaluat constant în cadrul Proiectului PHARE, având ca obiectiv sprijinirea justiției pentru minori, de către înalți oficiali europeni care ne-au vizitat și ne-au monitorizat, dar și de către partenerii străini cu care derulăm proiecte de trei ani de zile și nu în ultimul rând, de către Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov.

Colaborăm foarte bine și cu Institutul Național al Magistraturii, sens în care, mai mulți auditori de justiție francezi și austriei, au efectuat vizite de studiu la sediul nostru, iar experiența și mentalitatea judecătorilor ce compun acest tribunal au constituit un adevărat reper în activitatea altor instanțe.

Nu suntem în măsură și nu putem aprecia asupra suficienței resurselor financiare alocate de către Guvern sistemului judiciar, însă este cunoscut că mărirea competenței materiale-cu referire aici la iminentele modificări procedural civile și penale-duce automat la creșterea semnificativă a numărului de cauze și a încărcăturii pe fiecare judecător, cu consecințe extrem de negative asupra calității actului de justiție, dacă nu există suficiente resurse umane în acest sistem.

Capitolul 5

Raporturile dintre instanță și celelalte instituții și organisme, precum și cu societatea civilă

5.1. Raporturile cu Consiliul Superior al Magistraturii

Trebuie continuată și îmbunătățită colaborarea cu Consiliul Superior al Magistraturii, cu care a existat o permanentă comunicare scrisă pe parcursul anului 2008, tribunalul specializat răspunzând prompt la toate solicitările acestei instituții.

5.2. Raporturile dintre instanță și parchetul corespunzător

De la începutul înființării parchetului specializat în cauze cu minori și familie și până în prezent a existat o bună colaborare între acesta și tribunalul specializat, procurorii participând la activitatea de judecată atât în cauzele civile directe, cât și în cauzele penale, iar în anumite cazuri s-au autosesizat privind luarea unor măsuri de protecție specială față de minori și tragerea la răspundere penală a părinților care au săvârșit infracțiuni asupra acestora.

5.3. Raporturile cu baroul de avocați, colegiile consilierilor juridici, precum și cu experții judiciari

Raporturile cu avocații au fost în general bune, unii dintre aceștia asigurând asistența juridică gratuită în materie civilă, în condițiile art.74 și art. 75 alin. 2 din Codul de procedură civilă și art.57 din Legea nr.272/2004, ca lege specială,

cât și în materie penală, când aceasta este obligatorie, în cazurile prevăzute de art.171-174 Cod procedură penală. Aceștia au fost prompti în a da curs solicitării de a se prezenta în fața instanței de judecată în aceste cauze, cât și cauzele care se judecă de urgență, respectiv soluționarea propunerilor de arestare preventivă sau de prelungire a acestei măsuri.

În ceea ce privește cauzele penale având ca obiect infracțiuni de trafic de minori prevăzute de Legea nr.678/2001, asistența juridică a victimelor infracțiunilor este obligatorie prin efectul legii, așa încât aceasta a fost întotdeauna asigurată, prin avocați desemnați din oficiu.

Au existat însă și cazuri când instanța de judecată a fost nevoită să apeleze la măsuri coercitive, prin amendarea avocatului în baza dispozițiilor art.198 Cod procedură penală, pentru lipsa nejustificată a acestuia la termenul de judecată.

Apreciem că în raport de specificul activității Tribunalului pentru Minori și Familie Brașov se impune și specializarea unui număr de avocați în acest domeniu, pentru o cât mai bună înțelegere, reprezentare și susținere a intereselor minorilor în procesele civile și penale.

Referitor la colaborarea cu experții judiciari, aceasta a fost foarte bună, expertizele dispuse de către instanță fiind efectuate în termen util, cu excepția cazului în care s-a solicitat o expertiză zootehnică și nu s-a putut desemna un expert, deoarece la acel moment Biroul de Expertize din cadrul Tribunalului Brașov nu avea înscris pe listă un astfel de expert.

Având în vedere specificul instanței noastre, nu au existat raporturi cu colegiile consilierilor juridici.

5.4 Raporturile cu mass-media

Am arătat într-un capitol anterior că relațiile publice reprezintă un mijloc managerial eficace de promovare a imaginii instanței, iar cu ajutorul

instrumentelor caracteristice relațiilor publice și comunicării, purtătorul de cuvânt poate transmite informații cu un nivel de interes ridicat, credibile și obiective.

În planul comunicării instanței cu celelalte instituții, relația cu mass-media este un segment important al procesului de informare a publicului asupra realităților sistemului judiciar.

În cadrul Tribunalului pentru Minori și Familie Brașov funcționează un birou de relații cu publicul, cu program stabilit și afișat la loc vizibil, condus de președintele instanței, care are și rolul de purtător de cuvânt, existând permanent disponibilitatea de a da curs oricărei solicitări legale privind obținerea de informații, venite din partea publicului sau reprezentanților mass-media.

În conformitate cu prevederile art.3 și ale art.4 din Legea nr. 544/2001 prin Hotărârea Colegiului de Conducere al Tribunalului pentru Minori și Familie Brașov s-a desemnat în anul 2007 un judecător responsabil cu asigurarea accesului persoanelor interesate la informațiile de interes public, în persoana președintei instanței-doamna judecător Stoian Alina Gabriela-care are și rolul de purtător de cuvânt, iar prelucrarea datelor cu caracter personal a fost făcută în conformitate cu prevederile art. 10 din Legea 677/2001.

Începând cu data de 3.09.2008 atribuțiile de judecător responsabil cu asigurarea accesului persoanelor interesate la informațiile de interes public și de purtător de cuvânt sunt exercitate de președintele delegat- doamna judecător Ilie Izabela-Nicoleta.

Pe parcursul anului 2008 activitatea Tribunalului pentru Minori și Familie Brașov a fost subiectul mai multor articole de presă, emisiuni și interviuri, relațiile cu mass media fiind pozitive.

Au existat solicitări din partea reprezentanților mass-media cu privire la accesul la informațiile de interes public, care au fost formulate oral și li s-au comunicat acele informații de îndată.

5.4. Raporturile cu justițiabili

Canalele informaționale între instanță și justițiabili sunt cele stabilite de Legea nr.233/2002 și Legea nr.544/2001, fie că informația este transmisă verbal, fie în scris, în termenele prevăzute de actele normative menționate. În toate cazurile mesajul trebuie să fie clar, folosind termeni simpli, uzuali, fiind conștienți de faptul că punerea la dispoziția publicului, a justițiabililor, a informațiilor necesare, poate aduce o îmbunătățire a imaginii justiției.

Referitor la justițiabili, nu au existat sesizări din partea acestora către conducerea instanței privind imparțialitatea judecătorilor sau alte deficiențe, iar cererile de recuzare formulate în cadrul procedurilor judiciare au fost soluționate prin respectarea prevederilor legale.

După cum am menționat, în cadrul Tribunalului pentru Minori și Familie Brașov funcționează un birou de relații cu publicul, cu program stabilit și afișat la loc vizibil, condus de președintele instanței, existând permanent disponibilitatea de a da curs oricărei solicitări legale privind obținerea de informații, venite din partea publicului.

În perioada anului 2008 Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov nu a fost sesizat de către persoanele interesate cu cereri având ca obiect dreptul de acces la date, dreptul de intervenție și dreptul la informare. Nu au fost înregistrate litigii având ca obiect apărarea drepturilor garantate de Legea 677/2001, iar instanța specializată nu a fost supusă unei proceduri de investigare exercitate de Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal.

5.5. Raporturile cu asociațiile profesionale, societatea civilă și instituțiile și organismele internaționale

Având în vedere că am fost primul tribunal înființat în acest domeniu și am rămas singurul tribunal pentru minori și familie din țară, încă de la începutul înființării noastre-22 noiembrie 2004-am fost evaluați în mod constant de către experții francezi în cadrul Proiectului PHARE, având ca obiectiv sprijinirea justiției pentru minori, de către înalți oficiali europeni care ne-au vizitat și ne-au monitorizat, dar și de către partenerii străini cu care am derulat proiecte, respectiv Asociația ANPAS-Internazionale, Asociația Medina, Prefectura Toscana.

În anul 2008 doi din magistrații acestei instanțe au fost implicați într-un proiect vizând „Justiția în interesul copilului”, care are la bază „Strategia națională în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului 2008-2013 și „Planul operațional pentru implementarea strategiei naționale în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului 2008-2013”, proiect care și-a propus, printre altele, și elaborarea unui ghid privind ascultarea copilului în instanță. Acest proiect având ca parteneri, printre alții și Ministerul Justiției și Consiliul Superior al Magistraturii, s-a derulat prin intermediul Asociației pentru Justiția Minorilor „Jean Valjean”.

Un alt judecător al acestei instanțe a participa în Iordania în calitate de expert din partea României privind justiția pentru minori în cadrul misiunii Comisiei Europene pentru implementarea justiției în Irak, unde s-a remarcat în mod deosebit prin materialele prezentate, care reflectă activitatea instanței noastre.

Colaborăm foarte bine și cu Institutul Național al Magistraturii, sens în care, mai mulți auditori de justiție francezi și austrieci au efectuat vizite de

studiu la sediul nostru, iar experiența și mentalitatea judecătorilor ce compun acest tribunal au constituit un adevărat reper în activitatea altor instanțe.

Prin specificul activității noastre colaborăm foarte bine atât formal, cât și informal, prin întâlniri periodice cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov, iar Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului a evidențiat cu diverse ocazii rezultatele deosebite obținute în domeniul protecției drepturilor copilului de către instanța noastră.

Capitolul 6

Concluzii

Din cele prezentate se desprinde concluzia că, în decursul anului 2008, ca de altfel în toți cei 4 ani de la înființare, activitatea instanței specializate a fost foarte bună, chiar dacă au existat mari greutăți legate de insuficiența resurselor umane și materiale.

Astfel, art. 35 din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară prevedea la alin.1 lit. a printre tribunalele specializate și tribunale pentru minori și familie, cu mențiunea că acestea sunt instanțe fără personalitate juridică, care funcționează la nivelul fiecărui județ și al municipiului București și au, de regulă, sediul în municipiul reședință de județ.

Aceeași lege stabilea în art. 41 competența acestora, în sensul că judecă în primă instanță următoarele categorii de cauze:

1. în materie civilă, cauzele referitoare la drepturile, obligațiile și interesele legitime privind persoana minorilor, decăderea din drepturile părintești, cererile privind nulitatea sau desfacerea căsătoriei, cererile pentru încuviințarea, nulitatea sau desfacerea adopției, precum și cauzele privind raporturile de familie;

2. în materie penală, infracțiuni săvârșite de minori sau asupra minorilor.

Se menționa totodată în art. 42 că, atunci când în aceeași cauză sunt mai mulți inculpați, unii minori și alții majori, și nu este posibilă disjungerea, competența aparține tribunalului pentru minori și familie.

Prin Legea nr.247/2005, privind reforma sistemului judiciar, ce a completat și modificat Legea nr.304/2004, în art.37 alin.3, se prevede că: „tribunalele specializate preiau cauzele de competența tribunalului în domeniile în care se înființează.”, iar aceste dispoziții legale au fost de imediată aplicare, instanța specializată devenind astfel și instanță de control judiciar.

Or, interpretând teleologic aceste dispoziții legale, considerăm că scopul legiuitorului a fost acela de a înființa o astfel de instanță specializată, care să beneficieze de pârghii și mijloace concrete de apărare a drepturilor și intereselor minorilor, ceea ce nu se poate realiza în mod eficient în practică atâta vreme cât această instanță judecă în mare majoritate inculpați majori, care, fie erau minori la data săvârșirii faptei și între timp au devenit majori, fie victimele sunt minori.

În acest sens, considerăm că se impune modificarea Legii de organizare judiciară nr.304/2004, în sensul corelării acesteia cu modificările ce se aduc în prezent Codului de procedură penală, prin înlăturarea din competența instanței specializate a cauzelor penale în care victimele sunt minori, argumentându-ne solicitarea prin date statistice, în sensul că, în 70% din cauzele penale judecătoria specializată în a relaționa cu inculpați minori sunt nevoiți a soluționa cazuri extrem de dificile, precum trafic de persoane, omor calificat, în care subiectul activ al infracțiunii este o persoană majoră. În asemenea cazuri s-ar impune cu necesitate ca aceste infracțiuni deosebit de grave să fie soluționate de judecătoria specializată în dreptul penal și nu de cei pregătiți să lucreze cu inculpați minori.

În viitor, în raport cu modificările de competență care se preconizează și cu suplimentarea numărului de judecători și grefieri ai acestei instanțe, se impune organizarea de secții în materie civilă și în materie penală, pentru a respecta principiul specializării judecătorilor. Totodată, ar fi necesară o degrevare a judecătorilor de sarcinile administrative, cu excepția celor prevăzute de dispozițiile legale, pentru a se realiza o echilibrare a volumului de activitate pentru fiecare în parte.

În ceea ce privește organizarea resurselor materiale și financiare, Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov nefiind ordonator de credite, președintelui instanței îi revine doar rolul de a face o evaluare obiectivă a necesităților, de a stabili o ordine a priorităților și de a elabora note fundamentate și argumentate persuasiv pentru fiecare categorie de necesități, așa cum am arătat în capitolele anterioare, motiv pentru care apreciem că ar fi oportună modificarea Legii de organizare judiciară nr.304/2004, în sensul acordării personalității juridice instanțelor specializate.

Prin urmare, apreciem că rezultatele acestei instanțe se datorează în cea mai mare parte eforturilor, muncii și motivației tuturor judecătorilor și personalului auxiliar care își desfășoară activitatea în instanța specializată, însă acestea nu vor putea fi menținute în viitor sau îmbunătățite, dacă această instanță nu va fi susținută să devină într-adevăr un etalon pentru ceea ce ar trebui să reprezinte justiția juvenilă în România.

22 ianuarie 2009

Întocmit,

Președinte delegat, Izabela-Nicoleta Ilie